

Forord

Dette er historien om et lille samfund, der blev ændret fra et aktivt landbrugssamfund til et aktivt bolig miljø!

Denne overskrift er inspireret af, at det nu er 50 år siden Tove og jeg købte Urupgaard på Gl Skolevej. Det har givet mig lyst til at fortælle lidt om, hvordan jeg husker dagligdagen og livet, som det var for beboerne dengang i 1970-erne. Selv har vi nu boet her på gården i 20 år. Før boede vi på

Vindinggaard

ved Kongeåen. I årene fra 1970 til 1999 har Urupgaard for det meste været bolig for vores medhjælpere. Det er nok årsagen til, at vi altid har følt os som en del af vejen bl a også fordi, vi som regel var deltagere i vejfesten.

At der er stor forskel på levevis i 1970-erne og i dag på Gl Skolevej er nok alle bekendt, men at der er sket en så stor forandring på knap to generationer havde nok ingen forestillet sig. Det synes jeg bør huskes. Derfor dette lille skrift. Gl. Skolevej, er knap 2 km lang, der er 15 landbrugsejendomme, som har adresse til vejen. Desuden er der 4 beboelseshuse, en nedlagt skole, et tidligere forsamlingshus og et nedlagt frysehus. (Mere om det senere). Hvis vi tæller enderne med, er der mere end 20 adresser med tilknytning til vejen. De mange adresser har formentlig været årsag til, at der tidligere har været både skole, forsamlingshus og et andelsfrysehus ved vejen. Altså et helt lille samfund. Et samfund der som mange andre lokale områder har undergået en kolossal forandring.

Alle landbrugene, hvor der tidligere ofte var både karl og tjenestepige, var nu blevet til enkeltmandsbedrifter efter, at den grå Ferguson i 50-erne også var kommet til Gl Skolevej. Hermed forsvandt arbejdshestene fra gårdene og ofte fulgte karlen og tjenestepigen med. Mand og kone var nu blevet alene om at passe dyr og mark. Var der børn, var de også med i det daglige arbejde. På en enkelt nær var der køer på alle ejendomme. Mange havde også grise og høns. Alle havde køkkenhave med grønsager og frugtbuske. Selvforsyningen var der stadig, men i aftagende.

Købmanden boede i Maltbæk, hvor der også var en smedje, som fra gammel tid har været landsbyens vigtigste håndværker. Alle kendte hinanden. Der var fællesskab med naboer til kaffe og kortspil. Større sammenkomster var i forsamlingshuset. Næsten alle var hjemme hver dag. De nære oplevelser var næsten ens og fællesskabet stort. Med få undtagelse talte alle egnens dialekt.

Mange af landbrugene var slægtsgårde i flere generationer. Alle gårde havde navne, som blev brugt som adresser indtil kommuneændringen i 1970, hvor alle adresserne fik numre. Det var godt for postvæsenet og for andre, som havde ærinde på ejendommene, men det betød samtidig, at gårdnavnene næsten ikke mere blev brugt. Det blev et tab for den gamle gårdkultur og ikke mindst for den historie, som er tilknyttet det enkelte gårdnavn.

Efter udskiftningen fra [Estrup](#) i 1794 er ejendommene på Gl Skolevej formentlig udstykket først i 1800-tallet fra gårdene i Askov og Maltbæk, efter som den østlige del af området hedder Askov Mark, og den vestlige del hedder Maltbæk Mark. Gårdnavnene er en historie for sig. Mange relaterer sig til områdets stednavn eller til nogen, der har boet på gården. Et eksempel på stednavne er Harbjerg med Harbjerggaard, Ll. Harbjerg, Harbjerghus og Harbodam. Gårde med personnavne har i reglen en historie bag sig, som kan være spændende at finde baggrunden for. Her vil jeg nøjes med at fortælle lidt om hvem, der boede på gårdene i 1970. De fleste gårde var som nævnt slægtsgårde, men efter 50 år er der nu kun tre gårde tilbage, hvor den samme slægt stadig er ejer, det er Gl Skolevej 3, 11 og 12.

Historierne er som jeg husker om tiden for 50 år siden på Gl Skolevej syd for Askov. (Men dog med lidt hjælp fra enkelte naboer). Jeg tror, det meste er rigtig, men er der fejl, må det være hukommelsen, der har svigtet. Det beklager jeg.

Hans Sørensen 2020

Peter Junker Iversen har bistået med at indsætte luftfoto fra "[Danmark set fra luften](#)". De fleste er fra 1981-83 og et par fra 1966.

From:

<https://www.glskolevej.2p2.dk/> - **Maltbæk og Askov Mark**

Permanent link:

<https://www.glskolevej.2p2.dk/doku.php?id=forord1>

Last update: **2022/12/08 16:54**

